herpy

GEKKOER

Madagascar ground gecko

Paroedura picta

En lille, kompakt jordgekko fra det tørre sydvestlige Madagaskar med brogede pletter, stort hoved og et vågent blik. Den er robust, yngler villigt og fylder så lidt, at den er et godt valg for den, der vil i gang med gekkoer.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Paroedura pictus; Diplodactylus pictus; Phyllodactylus pictus* Udgivet 14. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**12-18 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-10 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Tørskov**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**40 × 30 × 30 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**29-32 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**50-70 %**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**9-12 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**40-65 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES eller i EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen særlige papirer ved køb og salg. Dyrene i handlen er opdrættet i fangenskab. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav til pasning og indretning.

Om arten

Paroedura picta er en kraftig lille gekko med stort hoved, store øjne og en tyk hale, der fungerer som fedtlager. Tegningen består af pletter og tværbånd i brunt, sort og creme, og artsnavnet picta betyder netop malet. Ungerne er mere kontrastrige end de voksne, og mønstret bliver mildere med alderen. Der er efterhånden avlet mange varianter frem, fx lyse, gule og næsten ensfarvede dyr.

Arten blev beskrevet af Wilhelm Peters i 1854 med typelokaliteten St. Augustin's Bay i det sydvestlige Madagaskar. Den har heddet både *Diplodactylus pictus* og *Phyllodactylus pictus*, og mange holdere kender den stadig som *Paroedura pictus*. Slægten *Paroedura* hører til familien Gekkonidae og tæller en snes arter, næsten alle på Madagaskar.

De fleste dyr bliver 12-15 cm inklusive hale, og enkelte op til 18 cm. Hannerne er større og kraftigere end hunnerne og har et bredere hoved. Gekkoen lever på jorden, hvor den bevæger sig hurtigt rundt i løvet, og den klatrer kun lidt på sten og rødder.

Det er en nysgerrig og ret rolig art, der hurtigt vænner sig til sin holder. Den kvidrer og klikker svagt, og som mange gekkoer kan den smide halen, hvis den bliver grebet. Halen vokser ud igen og kommer ofte til at ligne den oprindelige.

Udbredelse og levested

Arten findes kun på Madagaskar, hvor den lever i den sydlige og vestlige del af øen. Typelokaliteten er St. Augustin's Bay ved Toliara (Tuléar) på sydvestkysten, og egnen omkring Toliara ligger midt i udbredelsen.

Kortet viser et groft udsnit af det sydvestlige og sydlige Madagaskar samt registrerede fund. Fund uden for Madagaskar stammer fra dyr i fangenskab.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Gekkoen lever i det tørre sydvestlige Madagaskar, i tornskov og krat med et tykt lag løv på sandet bund. Om dagen gemmer den sig under væltede stammer, løv og sten og i huller i jorden, og om natten jager den insekter på jordoverfladen.

Egnen omkring Toliara er en af øens varmeste og tørreste. I de varmeste måneder, december og januar, ligger temperaturen typisk på 25-30 °C og i den koldeste, juli, på 18-25 °C. Regntiden om sommeren er yngletid, og resten af året er tørt. Gekkoen undgår selv heden ved at trække ned i løvlaget, hvor luften er køligere og fugtigere. Det er det mønster, man efterligner i terrariet: varme om dagen, køligere nætter og et fugtigt skjul, som dyret altid kan søge til.

Pasning

TERRARIET

Til et enkelt dyr er et terrarie på 40 × 30 × 30 cm (længde × bredde × højde) et rimeligt minimum, men noget større, fx 60 × 40 × 40 cm, er bedre. En han kan holdes med flere hunner, og så skal bundarealet være tilsvarende større. Højden betyder ikke så meget, fordi dyret lever ved jorden. Lave plastkasser fungerer også fint, selv om det ser mindre naturligt ud.

Bunden skal holde på fugten og være blød at grave i. En blanding af gødningsfri jord, kokosmuld og lidt sand er god, gerne med et lag tørre blade ovenpå. Undgå rent, fint sand, der støver, og kunstgræsmåtter, der er svære at holde rene. Indret med flade sten, korkrør, korkbark og halve kokosnødder, så der er mindst lige så mange skjul som dyr. Giv mindst ét fugtigt skjul, fx en lille plastboks med indgangshul og fugtig sphagnum, gerne både i den varme og den kølige ende. Ventilationen skal være god, så terrariet kan tørre op mellem sprøjtningerne.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 24-28 °C i terrariet og et varmt sted i den ene side på 29-32 °C, så dyret selv kan vælge. Arten søger dog gerne den kølige side, så hold dig i den lave ende, hvis du er i tvivl, og sørg for, at gekkoen altid kan komme væk fra varmen.

Om natten må temperaturen falde til 20-24 °C. En svag varmemåtte under en del af bunden kan holde på varmen, når rummet er koldt. Styr al opvarmning med en termostat, og mål med digitale termometre i både den varme og den kølige ende. Vil du have dyrene til at yngle, hjælper en køligere periode fra sent efterår til tidligt forår, hvor temperaturen sænkes omkring 5 °C.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være moderat, omkring 50-70 %. Spray let hver dag eller hver anden dag, så en del af bunden er fugtig og resten tør. Konstant våde forhold giver mug og luftvejsinfektioner, så hold øje med ventilationen.

Stil en lav skål med frisk vand, og skift vandet jævnligt. Skålen skal være så lav, at selv små unger ikke kan drukne. Det vigtigste er dog det fugtige skjul, som gekkoen bruger under hudskiftet. Mangler det, sætter hudrester sig let fast på tæerne.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er aktiv i skumringen og om natten og klarer sig uden UVB, når den får D3-vitamin som tilskud. Det er uvist, om den har gavn af UVB, men et svagt UVB-lys over en lille del af terrariet kan gives for en sikkerheds skyld. Vælger du det, så brug et svagt rør til skyggedyr, og sørg for masser af skygge og skjul.

Brug en varmepære til varmestedet, og sluk den om natten, hvis temperaturen ellers er høj nok. Hav lyset tændt omkring 12 timer om sommeren og lidt kortere om vinteren, gerne styret af et tænd-sluk-ur. Om natten skal der være mørkt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Gekkoen lever af insekter. Grundfoderet er fårekyllinger og dubia-kakerlakker, og til afveksling kan du give græshopper, melorme og andre små insekter. Foderdyrene skal være mindre end afstanden mellem dyrets øjne og have fået godt foder, før de gives videre. Voksne dyr får 4-6 insekter hver anden dag, og unger fodres dagligt med mindre insekter. Voksmøllarver er fede og bør kun gives som godbid.

Pudr insekterne med kalk ved hver anden fodring til voksne og ved hver fodring til unger og æglæggende hunner. Arten er udsat for knogleskørhed, så kalk med D3 og et multivitamin en gang imellem er vigtigt, især hvis dyret ikke får UVB. Halen er et godt mål for foderstanden: en tynd hale betyder, at dyret skal have mere eller bedre foder.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Paroedura picta er rolig og nysgerrig og vænner sig til at blive håndteret, men den er et dyr at kigge på, ikke at tage op hver dag. Den kan løbe hurtigt og springe, så hold den lavt, gerne siddende på gulvet. Tag aldrig fat i halen, for den kan smides. Korte stunder et par gange om ugen er nok.

Hanner er territoriale og må aldrig holdes sammen, fordi de kan skade hinanden. En han kan holdes med en eller flere hunner, når der er plads og skjul nok. Hunner kan som regel gå sammen, men hold øje med bid og store størrelsesforskelle. Unger kan gå i små grupper på fire-fem en tid, men skal deles, når nogle vokser fra de andre. Gekkoen er mest aktiv i skumringen og om natten og kvidrer svagt, når den er urolig.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne kan kendes fra 3-6 måneders alderen på de tydelige buler ved halens rod, hvor hemipenis sidder, og som hunnerne mangler. Voksne hanner har også bredere hoved og er kraftigere bygget. Arten vokser hurtigt og bliver kønsmoden efter 9-12 måneder. Hunner bør alligevel først sættes i avl, når de er udvoksede og i god foderstand, så de ikke bliver tappet for kalk.

PARRING

Arten yngler villigt i fangenskab. En han med to eller tre hunner er en almindelig opstilling, og så kommer æggene ofte hurtigt. Der kræves ingen særlig forberedelse: sæt hannen til hunnerne, og hold øje med dem de første dage. Hannen bider hunnen let i nakken under parringen. Tag ham ud, hvis hunnen bliver jaget eller får skrammer.

En køligere periode om vinteren med omkring 5 °C lavere temperatur og kortere dage giver hunnerne hvile og sætter gang i ynglen igen om foråret. Hunnerne skal have rigeligt med foder og kalk hele sæsonen, og en hun med tynd hale skal holde pause fra avlen.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger ét eller to små, runde æg ad gangen med en hård, men meget skør skal. Hunnen lægger et kuld hver tredje til fjerde uge i yngletiden, i den bedste tid helt ned til hver anden uge. Hvor mange kuld det bliver til på et år, varierer meget.

Hunnen graver æggene ned i fugtig, men ikke våd jord. Giv hende en æglæggeplads med let fugtig jord eller vermiculite, fx i det fugtige skjul, og sørg også for tørre steder i terrariet, for er hele bunden våd, lægger hun ikke. Æggene går let i stykker, så løft dem forsigtigt, gerne med en ske.

INKUBATION

Læg æggene i en lille boks med fugtig vermiculite eller perlite, uden at vende dem, og giv boksen et par små lufthuller. Den mest brugte temperatur er 28-29 °C, men æggene tåler et bredt spænd, og 26-29 °C er et fornuftigt område. Lavere temperatur giver længere udrugning.

Ved 28-29 °C klækker æggene efter 51-65 dage, og ved højere temperatur kan det gå hurtigere. Regn med 40-65 dage, og lad æggene ligge, til du er sikker på, at de er døde. Hos denne art er kønnet genetisk bestemt og ikke styret af temperaturen, så du kan ikke vælge køn ved at justere varmen. Regn med, at en del æg ikke klækker. Mange er ubefrugtede, og selv små revner i skallen, som hunnen selv kan give dem, kan slå fosteret ihjel.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er bittesmå og vokser hurtigt. Hold dem i en enkel indretning med køkkenrulle som bund, et fugtigt skjul, en meget lav vandskål og et par skjulesteder. Spray mindst to gange om dagen, for små bokse tørrer hurtigt ud, og ungerne mister let væske.

Giv dem de mindste insekter, fx nyklækkede fårekyllinger, hver dag, og pudr dem med kalk ved hver fodring. Ungerne skifter ofte hud, og et dårligt hudskifte kan koste tæer, så det fugtige skjul er vigtigt. Hold dem enkeltvis eller i små grupper, og del dem, når de bliver forskellige i størrelse. De kan være voksne på under et år.

Sundhed og typiske fejl

Paroedura picta er hårdfør, men nogle fejl i pasningen går igen:

- For lidt kalk og D3, som giver knogleskørhed med bløde kæber, krumme ben og rystelser. Pudr altid insekterne, og giv ekstra til unger og æglæggende hunner.
- Dårlige hudskift, hvor rester sidder fast på tæerne og i værste fald får dem til at falde af. Giv et fugtigt skjul.
- For våd bund og dårlig ventilation, som giver mug og luftvejsinfektioner.
- Æglægningsbesvær, hvis der ikke er en egnet æglæggeplads, eller hele bunden er for våd.
- Udmattelse hos hunner, der lægger æg uden pause. En tynd hale viser, at fedtreserverne er brugt op. Giv mere og bedre foder, og hold hunnen ude af avl, til hun er i form igen.
- Nedsat appetit eller sløvhed, som kan skyldes parasitter eller for lav temperatur.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser i flere uger eller har hævelser, vejrtrækningsbesvær eller bløde knogler.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.